

Tapaturmaan voi kuolla oikeasti - (itse)kriittinen toimintakulttuurin tarkastelu

Juuri nyt olen kohdannut tilanteen, jossa olen kurkottanut asioihin, jotka ylittivät luontaisia kykyjäni. En pystynyt elämässäni koskaan samaan aikaan seurustelemaan ihmisten kanssa ja tehdä jotain vaativaa käsilläni. Opistohankkeen yhteydessä yritin koordinoida rinnakkain useita rakennuskohteita, opastaa ihmisiä ja hoitaa meidän maatilan juoksevia hommia. Tuloksena minulle on sattunut tänä vuonna enemmän tapaturmia kuin aiemmissa vuosikymmenissä yhteen laskettuna.

Viimeinen tapaturma oli vakava. Viime viikolla yritin vastata kaverin toivomuksiin, että opastaisin häntä hirsiveistoon. Samalla olin pellittämässä väentupaa. Hirvitti vuorotella kahden vaativan työn välillä. Perjantaina nousin opastuskierroksen jälkeen katolle, ajatukset muualla. Lappeella peltejä naulatessani ilman työturvallisuuden häivää, happrakas köysi katkesi ja liu'un alas. Välttyäkseni putoamasta 5 m alas, ainoa vaihtoehto oli kaivautua sormillani peltireunan alle ja pitää kiinni. Kaverit olivat huutoetäisyydellä ja toivat tikkaat reunalle. Roikuin 1-2 minuuttia ja pääsin alas. Sormet ovat leikkautuneet pahasti ja yksi jänne poikki. Ensimmäisen kerran näin verta suihkuavan haavasta.

Tulin eilen Joensuusta viisi sormea paketissa. Ensi viikolla leikataan jänne. Yritän ymmärtää, miksi minun piti mennä niin lähelle hengenvaarallista tilannetta, että oppisin asiaan, joka kolkutti ovea toistuvasti jo viime 3 vuoden ajan. Minua nolottaa, että opetan työsuojelun asioita ja sekoilen omassa työnteossa. Toisinaan en yleensä sekoile yksin tehdessä mutta jos ihmisiä on lähellä, elän jaettua todellisuutta: tiedostan haprakkaan köyden ja vaaran mutta ne jäävät mielessä olevan lasiseinän taakse. Havainto ei johda mihinkään.

Koen, että ainoa kelvollinen ja rehellinen tapa tässä tilanteessa on kertoa tapahtumasta muille, koska sillä tavalla jalostan tiedostamattoman tapahtuman yleishyödylliseksi kokemukseksi. Aihepiiriin kuuluu luonnollisesti myös se, miten olen joutunut tilanteeseen, jonka en pystynyt enää hallitsemaan. Sain väentuvan harteilleni myös siksi, että jotkut kevytmielisesti, omia voimavarojan yliarvioivat, lupasivat hoitaa projektin mutta tekivät oharin. Oharin tekivät myös meidän rakennuskurssin opettajat, joiden vuoksi jouduin jatkamaan väentuvan "siinä sivussa". Mutta viime kädessä minä otin vastaan toisten hoitamattomat tehtävät - ja riskeerasin henkeäni. Olen ollut jatkuvasti väsynyt, mutta yritin kiriä rästit kiinni. Viime perjantaina Maria olisi voinut tulla leskeksi, lapset isättömiksi ja opistohanke olisi ehkä päättynyt.

Aion tehdä uudelleen avauksen, jonka olen yrittänyt tehdä jo monta kertaa vuosien varrella mutta turhaan, koska ihmiset kieltäytyvät puhumasta aiheesta: "Vaihtoehtokulttuuri" Suomessa yhtä lailla kuin muualla on hyvin kaukana todellisuudesta. Me vaihtoehtoiset haluamme viljellä myönteisiä kuvia itsestämme fiksumpina, humanisimpana ja tiedostavimpana porukkana kuin mikä valtavirta on. Olen 40 vuotta pyörinyt kansalaisaktiivismin parissa. Olen ollut rauhanliikkeessä ja pyörinyt ärhäkkäiden aktivistien parissa. Olen elänyt maaseutu ihmisten kanssa ja tunnen virkailijoita, sotilaita, poliiseja ja toimitusjohtajia. En ole löytänyt ylivertaisia, valtavirrasta erottuvia vaihtoehtoihmisiä. Olemme samoja pieniä maailmanymmärtäjiä, mutta meillä on yksi raskauttava puute järjestäytyneeseen yhteiskunnan suhteen: me emme pui epäonnistumisia. Bisnesmaailmassa analysoidaan tarkemmin miksi mainoskampanja on mennyt pieleen, kirjoitetaan ylös kokemukset ja kierrätetään ne koulutuksissa. Meillä sen sijaan astutaan aina uudelleen

samoihin kuoppiin. Kohtaamme samanlaisia ihmissuhdeongelmia, talkoiden koordinoitipulmia, viestintätukoksia, päätöksenteon kiistoja ja ratkaisunpuutteita ilman että kokemuksia hyödynnettäisiin systemaattisesti. Porukka haluaa unohtaa mahdollisimman nopeasti epäonnistumisensa ja siirtyä eteenpäin. Syy lienee pitkälti ideologinen painolasti, joka on vaikea sovittaa yhteen arkikokemusten kanssa.

Ei siinä mitään, mutta menettely on erittäin kaukana resurssitietoisuudesta. Tällä tavalla pysymme taatusti marginaaleissa eikä meidän maailmanparannus esimerkkimme ole vakuuttava. Nyt yhteiskunnan tilanne on kärjistymässä. Resurssit vähennevät ja aika kuluu. Jos haluamme luoda vaihtoehtoisia polkuja, meidän on ymmärrettävä omaa resurssituhlaavaisuutemme. Siihen meidän on kohdattava itseämme meidän luoman kuplan ulkopuolella.

10.10.2020
Lasse Nordlund

